

Rev. R. Rogan
St. Cyril Church
62 St. Mark's Place
New York, N.Y. 10003
12-23-82

AMERICAN HOME
FOREIGN LANGUAGE ONLY

Serving Chicago, Milwaukee, Waukegan, Duluth, Joliet, San Francisco,
Cincinnati, New York, Toronto, Montreal, Lethbridge, Winnipeg, Denver,

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER
Indianapolis, Florida, Ely, Pueblo, Rock Springs, all Ohio

NO. 115

AMERISKA DOMOVINA (ISSN 0164-680X)

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY MORNING,

OCTOBER 15, 1980

Kuba bo pomilostila vse državljane ZDA, ki jih ima priprte

WASHINGTON, D.C. — Kubanska vlada je sporočila da namerava pomilostiti vse ameriške državljane, ki jih ima priprte v raznih zaporih na otoku. Po podatkih ameriškega tajništva za zunanje zadeve, se pomilostitev nanaša na 35 Amerikancev.

Predstavniki tajništva dvoja, da se bodo vsi izpuščeni Amerikanci vrnili v ZDA. Nekateri teh so navadni kriminalci in jih čaka zapor, če se vrnejo.

Poznavalci kubanskih političnih razmer menijo, da se Fidel Castro zanima za izboljšanje odnosov med Kubo in ZDA. Dodajajo, da hoče kubanski samodržec vplivati na izid ameriških predsedniških volitev, ker želi, da bi bil ponovno izvoljen predsednik Carter. V raznih govorih je Castro z ostrimi besedami kritiziral republikanskega kandidata Ronaldia Reagana.

Pretekli mesec je Castro vrnil v ZDA dve osebi, ki sta ugrabili ameriško potniško letalo in ga prisilili, da je poletelo na Kubo. Od takrat ni bilo več nobenih resnih poskusov ugrabiti letala v ZDA.

Lani je pa Kuba izpustila na svobodo 4 ameriške politične pripornike, eden teh je bil agent CIA.

Argentinski oporečnik Adolfo Perez Esquivel Nobelov nagradjenec

OSLO, Nor. — Letošnji Nobelov nagradjenec za mir je argentinski oporečnik Adolfo Perez Esquivel, ki nasprotuje terorizmu tako skrajne levice kot skrajne desnice. V Argentini je v zadnjih letih veliko obojega in 48 let stari Perez Esquivel se je izkazal kot zagovornik tistih, ki so postali žrtve teroristov.

Skupine, ki se zanimajo za človečanske pravice, trdijo, da je okrog 10 do 15 tisoč oseb v Argentini izginilo neznanu kam v zadnjem desetletju. Večino te so aretirali in verjetno tudi ubili pripadniki argentinskih varnostnih služb, ki sedaj zanikajo, da o pogrešanih kaj vedo.

Perez Esquivel vodi organizacijo, ki išče sledove o pogrešanih in vloži pritožbe pri argentinski vladi. Zaradi svojih aktivnosti v tem gibanju je Perez Esquivel prebil skoraj eno leto v zaporu, dve leti pa v hišnem priporu.

Po poklicu je Perez Esquivel profesor arhitekture. Ob enem je kipar in njegova dela so razstavljena v mnogih muzejih v Argentini.

Letošnja nagrada znaša \$212.000. Perez Esquivel je dejal, da je priznanje namenjeno vsem tistim, ki se borijo za človečanske pravice v Latinski Ameriki.

VREME

Spremenljivo oblačno danes z najvišjo temperaturo okoli 60 F. Slično vreme jutri, a nekaj toplejše. Najvišja temperatura okoli 70 F.

Pokažite Ameriško Domovino prijateljem. Pošljamo jo brezplačno na ogled!

Novi grobovi

Joseph Koncilija

Na svojem domu na 15611 Saranac Rd., kjer je bival zadnjih 54 let, je umrl 89 let stari Joseph Koncilija, rojen v fari Zužemberk, Slovenija, od koder je prišel v Cleveland leta 1910, mož Steffie, roj. Krakar, (preds. dr. št. 22 ADZ zadnjih 26 let), oče Josepha, Stephanie Segulin, Franka (tajnik dr. št. 22 ADZ zadnjih 8 let) in Victorja, brat Johna, Floriana (Jug.), čs. Mary Osmena OFS (Colorado Springs, Colo.), čs. Mary Clementa OFS (Hammond, Ind.) in čs. Mary Dolores OFM (Kranj, Slov.), zaposlen kot uslužbenec vodovoda mesta Clevelanda skozi 12 let, do svoje upokojitve leta 1957, član KSKJ št. 169 in Kluba slovenskih upokojencev v Collinwoodu. Pogreb bo iz Zeletovega pogrebnega zavoda na E. 152 St. v petek, 17. oktobra, ob 9.15 popoldne, v cerkev Marije Vnebovzete ob 10, nato na pokopališče Vernih duš. Na mrtvaškem odru bo danes zvečer od 7. do 9. ter jutri popoldne od 2. do 4. in zvečer od 7. do 9.

Jennie Srebot

Pretekli ponedeljek dopoldne je v Euclid General bolnišnici umrla 84 let stara Jennie Srebot, ki je bivala 37 let na 19150 Renwood Ave. v Euclidu, rojena Mikolj na Ostržnem brdu, Slovenija, od koder je prišla v Cleveland leta 1927, vdova po pokojnem možu Antonu, mati Antonije (Toni) Simmons, stara mati Johna E., tašča pok. Edwarda J. Simmonsa, sestra Frances Cetin (Slov.), članica ADZ št. 8, SNPJ št. 142, Prog. Slovenk Amerike kr. 3 ter Kluba slovenskih upokojencev v Euclidu. Pogreb bo iz Zeletovega pogrebnega zavoda na E. 152 St. danes dopoldne ob 9.45, v cerkev Marije Vnebovzete ob 10.30, nato na Lake View pokopališče. Družina bo hvaležna za darove v pokojničin spomin Slovenskemu domu za ostarele na Neff Road.

Mae C. Pintar

Prošlo nedeljo je v Park Rehabilitation Center umrla 78 let stara Mae G. Pintar, rojena Muhic, vdova po leta (Dalje na 3. strani)

Razvoj na Poljskem je bil za partijsko pristranske opazovalce in zagovornike vzhodnoevropskih vladavin podobno izbruhu ognjenika, ki bi moral biti po vseh propagandističnih pravilih mirna gora, na katero se človek povzpne, da se mu odpre pogled na idilno okolico, kjer vse živi v rajski slogi in bratovski vzajemnosti.

Delavski nemiri ob baltiški obali, predvsem v Gdansk, pa tudi v drugih industrijskih središčih druge največje države v okleščju sovjetskega imperija v Evropi nasprotujejo vsemu, kar o sebi trdijo tamkajšnji tako imenovani "ljudski režimi".

Začelo se je z mesom, s preskrbo z živili. Poljska, a ne samo ona, je zašla v hude gospodarske težave tudi zato, ker je državna oblast zamerila ob pospeševanju industrijskega razvoja kmetijstvo,

Iračani nadaljujejo s svojo ofenzivo proti Abadanu; odpor Irancev

BAGDAD, Irak. — Iraške sile nadaljujejo s svojo ofenzivo proti iranskemu naftnemu mestu Abadanu kljub temu, da naletijo na močan odpor iranskih vojakov. Iračani so prebrodili reko Karun in se približujejo Abadanu.

Abadan je važna točka, ker rafinerija v mestu prečisti dve tretjini vse nafte, ki jo uporabljajo v državi. Iračani jo hočejo zavzeti za vsako ceno, Iranci so se pa odločili, da jo bodo branili do konca.

Obe strani uporabljata topništvo, Iranci pa pošiljajo v boj posebne helikoptere ameriške izdelave, ki obstreljujejo iraške vojake in vozila vzdolž bojne črte.

Iranski predsednik Bani-Sadr je sprejel sovjetskega veleposlanika Vladimirja Vinogradova in mu baje povedal, da bo Iran vztrajal v vojni, dokler ne bo zadnji iraški vojak odšel z iranskega ozemlja.

Predsednik iranske vlade Mohammed Ali Radžaj je izjavil, da se parlament zanaša za dokončno rešitev problema ameriških talcev, ponovil pa je vse dosedanje zahteve, ki so jih postavili Iranci ZDA. Brez izpolnjevanja vseh teh zahtev, je dejal Ali Radžaj, ne bo nobenega napredka v zvezi s talci.

Turški vojaki uspešno preprečili ugrabitev potniškega letala

ANKARA, Tur. — Pripadniki turške vojske so preprečili ugrabitev potniškega letala, na katerem je bilo 148 potnikov. Skupina 5 ugrabiteljev je hotela prisiliti pilota, da bi poletel v Teheran, Iran. Pilot je rekel, da na letalu ni dovolj goriva in je pristal na letališču blizu mesta Diyarbekir v jugovzhodni Turčiji.

Vojaki so obkolili letalo, nekaj ur potem pa ga napadli in s tem rešili vse potnike, vse ugrabitelje pa aretirali. Pri tem napadu ni nihče izgubil življenja ali bil resno ranjen.

V senci oklopnikov - razmere na Poljskem

ki je skorajda obupno zaostalo.

Zadnja leta je bila sicer letina precej slaba tudi zaradi naravnih ujm, slabega vremena in poplav, preerostavnost ni bilo, če bi klicali na zagovor le višje sile. Nezadovoljstvo prebivalstva se je upravičeno obrnilo proti togi birokratizmu oblasti, ki so v svoji odmaknjenosti izgubile poslušnost za potrebe vseh slojev prebivalstva, tudi delavskega razreda.

Od vsega začetka je bilo jasno, da imajo delavske stavke predvsem politične vzroke. Zaradi sovjetskega izkoriščanja se je morala Poljska zadolžiti na Zahodu, če je hotela uresničiti velikanske investicijske načrte.

Na Zahod, pa tudi v bratovsko Sovjetsko zvezo so morali izvažati za uvoze in za odplačevanje dolgo blago, ki so ga sami doma krvavo po-

Zadnje vesti

• New York, N.Y. — Vse ameriške televizijske družbe so predvajale sinoči slike, ki so prikazovale, kako je takratni kongresnik Michael Myers prejel podkupnino v gotovini in sicer v znesku \$50.000. Nedavno je bil Myers izključen iz predstavnškega doma Kongresa, porota zveznega sodišča pa ga je obsodila.

• Los Angeles, Kal. — Republikanski predsedniški kandidat Ronald Reagan je obljubil, da bo imenoval nek žensko kot članico Vrhovnega sodišča ZDA. Doslej v ameriški zgodovini so bili vsi sodniki tega najvišjega sodišča moskega spola. V svoji mandati dobi predsednik Jimmy Carter še ni imel prilike, imenovati koga v Vrhovno sodišče.

• Washington, D.C. — Včeraj so se zopet začela pogajanja med predstavniki Izraela in Egipta o palestinski avtonomiji. Obnovev teh pogajanj je bila srčna želja predsednika Carterja.

Novi, manjši potresi preplašili prebivalce Al Asnama in okolice

AL ASNAM, Alž. — Potresni sunki manjše moči še vedno prizadevajo severne dele Alžirije in bližajo predvsem prebivalce tega mesta in okolice. Sunki so dovolj močni, da se rušijo stavbe, ki so bile temeljito poškodovane v strahotnem potresu pretekli petek.

Reševalci iščejo trupla pogrešanih in nimajo upanja več, da bi našli ponesrečence pri življenju, razen v posameznih, izjemnih slučajih. Tuje države pošiljajo pomoč reševalcem. ZDA so že poslale več sto ton zdravil in drugih, najnujnejših potrebščin. Skupine ameriških vojskih zdravnikov sodelujejo z reševalci.

Jugoslavija je poslala posebno ekipo reševalcev, ki znajo najti preživele ponesrečence pod ruševinami stavb, uničenih v potresih. V Jugoslaviji je namreč bilo veliko potresov, nekaterih teh katastrofalnega značaja.

PRESEDNIŠKI KANDIDATI ŽE PREŠLI V ODLOČILNO FAZO SVOJIH KAMPANJ!

NEW YORK, N.Y. — Najnovejša javna povpraševanja kažejo, da republikanski predsedniški kandidat Ronald Reagan še vedno vodi pred predsednikom Jimmyjem Carterjem. Reagan ima razmeroma veliko prednost pred Carterjem, ker izjavlja okrog 43 odstotkov vprašanih volivcev, da bodo glasovali zanj, medtem ko se le okrog 35 odstotkov izreka za Carterja. Neodvisni kandidat John Anderson dobiva po teh povpraševanjih podpore okrog 10 odstotkov volivcev.

Povpraševalci so ugotovili tudi, da mnogi volivci ne marajo nobenega od kandidatov in bodo glasovali torej za tistega, ki se jim zdi najmanj nesprijemljiv. Takšno vzdušje je posebno opazati med pristaši demokratske stranke in tistimi, ki se imajo za neodvisne volivce.

Carterjevi nastopi

Predsednik Carter se osredotoča v svojih kampanjskih prizadevanjih na volivce judovske vere ter tistih, ki pripadajo raznim etničnim skupinam. Carter se zaveda, da so mnogi teh razočarani nad njegovim dosedanjim predsednikovanjem in se nagibajo k Reaganu.

Carter ima posebne težave z Židi zato, ker so mnogi teh mnenja, da je predsednik preveč naklonjen Egiptu in Arabcem sploh. Na raznih nastopih pred židovskimi volivci, poudarja Carter, kako visoko ceni nje in Izrael in da ne bo nikoli nič storil, kar bi ogrozilo obstoj te države. Na nekaterih teh nastopih so se pojavili demonstranti, ki so vpadali predsedniku v besedo.

Carter je obiskal mesto New York, da bi se osebno udeležil tradicionalne parade Italijanov ob prazniku Krištofa Kolumba. Podpisal je tudi proklamacijo, v kateri je proglasil ta teden kot teden italijansko-ameriške dediščine.

Spremeniti bi se moral cel režim od znotraj.

Delavskega razreda ne bo mogoče zadovoljiti ne nasititi s frazami in z gesli, čeprav to na Poljskem ni tako hudo kakor v sosednjih državah. Tudi z zapiranjem osebnosti, ki opozarjajo na slabosti, ne bo mogoče odpraviti pomanjkljivosti in nezadovoljstva.

Predvsem pa bi bilo potrebno, da bi tistemu, ki dela, ostal pravičen delež tega, kar pridelava. To pa spet omeni, da bi se moralo spremeniti skoraj vse v meddržavnih odnosih vzhodnega bloka.

Najgloblji vzrok nezadovoljstvu je namreč popolna neenakopravnost v odnosih s Sovjetsko zvezo, ki Poljsko kruto izkorišča in jo tlači pod oklopniske verige.

Jože Wakounig
(Naš tehnik)

Iz Clevelanda in okolice

Strajk pri Slovenskem domu za ostarele—

V ponedeljek zjutraj so začele štrajkati pomožne strežnice pri Slovenskem domu za ostarele na Neff Rd. Strokovno kvalificirane bolniške sestře in vsi drugi uslužbenici Doma delajo normalno, štrajkaajo pa nadomeščajo prostovoljke, ki so v velikem številu priskočile na pomoč takoj, tako, da stanovalci Doma niso bili prizadeti.

Slovenska šola pri

Mariji Vnebovzeti—

Odbor staršev Slovenske šole pri Mariji Vnebovzeti vabi starše na roditeljski sestanek, ki bo združen z občnim zborom. Sestanek bo v nedeljo, 19. oktobra, ob 6.30 zvečer pod staro cerkvijo pri Mariji Vnebovzeti. Vsi prisrčno vabljeni!

K molitvi—

Člani Društva št. 169 KSKJ so vabljivi nocoj ob 7.30 v Zeletov pogrebni zavod na E. 152 St. k molitvi za pok. člana Josepha Konciljo.

Zlata maša—

Cg. Lojze Tomtz, ki stane pri Mariji Vnebovzeti v Collinwoodu, bo obhajal svoj zlatomašni jubilej v nedeljo, 19. oktobra, pri sv. maši ob 10.30 dopoldne. Vsi vabljeni!

Prodaja peciva—

Članice Materinskega kluba pri Sv. Vidu bodo prodajale krofe v soboto dopoldne, 18. oktobra, popoldne od 1. do 7. zvečer pa pecivo. V nedeljo bo prodaja peciva ob 8. zjutraj do 1. popoldne. Pridite v avditorij in poskusite okusne dobrote!

Seje—

Društvo Presv. Srca Jezusovega št. 172 KSKJ vabi na sejo nocoj (sreda) ob 7. uri v Barogovem domu na St. Clair Ave. Tajnica bo pobirala assessment ob 6.30 zv. naprej in po seji.

Podružnica št. 10 SZZ ima svojo sejo v nedeljo, 19. oktobra, ob 2. popoldne v Slovenskem domu na Holmes Ave. Vse članice vabljene.

Društvo Ribnica št. 12 ADZ ima svojo sejo v nedeljo, 19. oktobra, ob 9.30 dopoldne v Slovenskem narodnem na St. Clair Ave. Vsi člani vabljeni.

Vstopnice—

Vstopnice za kosilo, ki ga priredi v nedeljo, 9. novembra, Slomškov krožec v Clevelandu, v korist postopka za beatifikacijo škofa Slomška, imajo sledeči: Frank Urankar (Richmond Hts.), John Petrić (E. 185. cesti, v brivnici), Janez Prosen (Trafalgar Ave.), Julka Smole (E. 58. cesti), Marija Cugelj (Addison Rd.) in Janez Ovsenik (Cornelia Ave. in v Barogovem domu na St. Clair Ave.). Dar za odrasle \$4, za otroke \$2.

Zadušnica—

Jutri, v četrtek, bo v cerkvi Marije Vnebovzete ob 6.30 zjutraj sv. maša za pok. Josephine Sustersic ob 5. obletnici njene smrti.

naprave v drugih otroških vrtcih v mestu.

Črnci v Atlanti so ogorčeni, menč, da nek neznanec napada in ubija otroke črnskega rodu, policija pa ga ne more zasledovati.

NAROCNINA:

Združene države:

\$28.00 na leto; \$14.00 za pol leta; \$8.00 za 3 mesece
Kanada in dežele izven Združenih držav:\$40.00 na leto; \$25.00 za pol leta; \$15.00 za 3 mesece
Petkova izdaja: \$10.00 na leto; Kanada in dežele izven
Združenih držav: \$15.00 na leto.**SUBSCRIPTION RATES:**

United States:

\$28.00 per year; \$14.00 for 6 months; \$8.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$40.00 per year; \$25.00 for 6 months; \$15.00 for three months
Fridays only: \$10 per year—Canada and Foreign: \$15 a year

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

No. 115 Wed., Oct. 15, 1980

Narodni kulturni center

II.

Zadnjih smo na tem mestu pokazali, da fare, ki so jih ustanovili v Ameriki Slovenci in so do danes ostale vsaj deloma slovenske z bogoslužjem v maternem jeziku, ne morejo nuditi jamstva, da bi nanje varno gradili temelje za ohranjanje slovenstva za daljšo dobo, tja v tretji, četrti ali peti rod. Povedali smo tudi, zakaj. Poraja se vprašanje: kje drugje bi bilo mogoče položiti varne temelje za ohranjanje slovenstva na dolgo dobo, če farnega občestva v poštevmati ni mogoče?

Razen farnih dvoran in z njimi združenih poslovnih prostorov imamo Slovenci v Ameriki tudi vrsto narodnih domov in možnost take domove graditi, če bi se izkazala potreba, pa tudi volja do žrtev. Narodni domovi so osrednja žarišča narodne zavestnosti, ljubazni do jezika, pospeševanja ljudskih izročil ter rodovinita tla za gojitev vseh vrst kulturnih vrednot. Žal se navala "tuje učenosti" le z veliko težavo upirajo, vanje udara tok amerikanizma z mogočnim valom, grozeč odplaviti, kar je še v njih slovenskega.

Kvalitetnih kulturnih nastopov je vedno manj, vrzeli bo z vneto zapolnila — kot je napovedal oni dan urednik AD — Slovenska izseljenska matica iz Ljubljane; a brez lastne iniciative tukajšnjih rojakov za kulturno ustvarjanje gre do domovi gotovemu propadu naproti. Vsak narodni dom se po svoje bori za obstanek, brez tesne akcijske povezave med njimi, brez skupnih načrtov in pobud, kako enotno uravnati delo, ga s skupnimi močmi zagrabiti, posodobiti in z njim zajeti slovensko mladino.

Kaj takega doseči brez ustanovitve kulturnega centra se zdi nemogoče. Sami sebi prepuščeni bodo s slovenskimi žulji zgrajeni domovi postopno postali le še zabavišča in plesišča za vse, ki ljubijo polko in ples. A samo polka in ples slovenstva v Ameriki ne bosta ohranjala, kvečjemu ga bosta popolnoma amerikanizirala in končno ugonobila. Poleg tega preti nevarnost, da bodo privatni narodni domovi zaradi finančnih težav prešli v neslovenske roke in bo vsega konec.

Kje je potem iz tega temnega tunela, kjer slovenstvo hira, videti rešilno luč?

Iz dolgoletnih lastnih izkušenj, iz tozadavnih zgledov pri drugih narodih, pa tudi iz same logične nujnosti, ta pisec vidi izhod iz sedanjega

slovenskega kulturnega polmrača v organizacijski povezavi vseh kulturnih in prosvetnih društev in ustanov, pa tudi vseh drugih skupin in združenj, ki jim je namen na kakršenkoli način pospeševati in gojiti slovensko narodno zavest, pa naj bo z ljubeznijo do maternega jezika, z negovanjem narodnih šeg in navad, s skrbnim ohranjanjem tradicije in vsem drugim, kar vsebuje pojem slovenstva. Vključena bi bila na svoj način v takšno povezavo ne le izrazito kulturna društva vseh vrst, delo v farnih šolah in narodnih domovih, ampak tudi fizikultura raznih športnih skupin, slovenska združenja za oddih in zabavo (rekreacija), plesne skupine in podobno.

Za vse te mnogovrstne, narodnostno visoko vredne aktivnosti, sedaj osameloz razpršene širom Amerike bi veljalo osnovati neko središče, neko osredje, kamor bi se stekala vsa ta prizadevanja, in od koder bi, kakor iz skupnega studenca, pritekala krajevnim delavcem vsakovrstna pomoč v obliki pobud, navstev, za uspešno delo potrebnega materiala in še kaj. Skratka, resno bi kazalo razmotrivati, ali bi ne bilo prav ustanoviti za vso Ameriko Narodni kulturni center. Ta misel ni nobena novost ali posebnost, pač pa živa nujnost, v naši preteklosti stokrat dokazana, v bistvu veljavna za vse narode in kontinente.

Ko so se na pobudo našega, v zgodovini morda največjega kulturnika, Janeza Ev. Kreka proti koncu minulega stoletja začela ustanovljati in delovati po stari domovini lokalna prosvetna društva, je bila njegova glavna skrb ustanovitve osrednje organizacije teh društev — Slovenska kršćansko-socialna zveza, ki se je pozneje prekrstila v Prosvetno zvezo. Scasoma se je razvila v veliko kulturno podjetje z dvema centralama, v Ljubljani in Mariboru.

Skrozi organizacijo Prosvetne zveze je plalo vse bujno kulturno življenje slovenskega vernega človeka, starega in mladega, vseh stanov in poklicev v takšni obliki in meri, da so tuje Slovence kar občudovali. Da so s tem ogromnem izobraževalnem veletoku prispevali levji delež duhovniki, je dovolj znano. Kakor koli bi se izoblikovali načrti za ohranjanje slovenstva v Sloveniji in svetu, in posebej v Ameriki, je vnaprej jasno, da stvar ne bo uspela, če ne bo vneto, ak-

Beseda iz naroda ...**Kaj so slovenske tradicije?**

LEMONT, Ill. — Na Baragovem dnevu 1976 je škof Rausch omenil "dragocene slovenske tradicije", ki jih je Baraga prinesel iz rodne Kranjske v Ameriko. Ta izjava se je močno vtisnila v moj spomin, ker nikoli poprej nisem slišal kaj podobnega. Od tedaj naprej sem skušal spoznati te "dragocene slovenske tradicije".

Pravo smer za odgovor mi je pomagala iskati priprava na obhajanje zlatega jubileja prvega slovensko-ameriškega katoliškega shoda v Ameriki. Zlati jubilej smo obhajali 30. junija in 1. julija 1979 v Lemontu med vseslovenskim romanjem.

Smer za odgovor in odgovor sem objavil v Ave Maria Koledarju 1981, ki ga bodo naročniki Ave Maria prejeli v mesecu oktobru. Vsebin odgovora sem izrazil z besedami, ki so na ovitku koledarja:

Da spoznamo "dragocene slovenske tradicije", ki jih je Baraga prinesel v Ameriko iz rodne Kranjske, moramo iti skozi zgodovino slovenskega naroda. Baraga je v pobožnosti slovenskega ljudstva odkril odmev vernosti preteklih stoletij. In v izrazih te vernosti so vsebovane dragocene verske tradicije.

Pri tem delu so mi veliko pomagali razgovori z romarji, njihova vprašanja ob raznih prilikah, nejasnosti, ki so nastajale ob izvajanju obnove po navodilih in smernicah drugega vatičanskega koncila, in prizadevanja, da bi na te nejasnosti dal odgovor.

Močno spodbudo je dal tudi nastop Janeza Pavla II., ki je bil izvoljen za papeža 16. oktobra 1978. Ob raznih

aktivno, vodilno sodeloval slovenski izseljenski duhovnik.

Stari rod izseljenec se še spominja, kako je v domovini ves kulturni veletok razlival svoje vode po vsej slovenski zemlji. Izvirek vsega pa je dejansko bil v centru, kjer je bilo takorekoč vse mogoče dobiti: tekste za igre, note za pesmi, predavatelje za slovenske prireditve; tam so se snovali in prirejali prosvetni tečajji za voditelje društev, režiserje itd. Tam je bila duša in srce celotnega kulturnega gibanja. To je bilo v Sloveniji pred komunizmom.

Amerika seveda ni — Slovenija. Skoraj vse je mnogo drugače; tu smo raztreseni po vsej obširni deželi, vendar z izrazitimi slovenskimi naselbinami, kjer še živi — marsikje krepko živi — slovenska zavest, čeravno je domača beseda že bolj redka. Te lokalne skupine bi bilo treba povezati v skupen center in vzdrževati z njimi stalne vezi. Velike razdalje, ki bi ovirale osebne stike, premaguje avtomobil, večje stroške za kulturne akcije pa odtehta življenjsko blagostanje prebivalstva te blagoslovljene dežele.

Res so razlike med staro in novo zemljo. A skrivnostno jedro uspeha je povsod isto. Kjer je dovolj ljubezni do slovenstva in dovolj dobre volje za delo, tam uspeh ne more izostati. Je kakor zlato jabolko, ki se kotlji in ga doseže, kdor se požene za njim.

L.P.

(Dalje)

prilikah, posebno pa med svojim romanjem na Poljsko junija 1979, je Janez Pavel II. jasno odgovoril, zakaj so Poljaki ostali tudi pod ateističnim režimom globoko veren katoliški narod.

V svojem vsakdanjem življenju in delu tudi v razmerah, ki jih vodi in usmerja zakonodaja, katere osnova je brezboštvo, in nadzoruje vlada, ki izpoveduje brezboštvo za uradno smer države, izpoveduje poljsko ljudstvo katoliško vero in trdno povezanost s katoliško Cerkvijo. Nedavni dogodki med poljskim delavstvom so to potrdili. Janez Pavel II. je v svojih govorih med romanjem v domovini prepričljivo prikazal, da je vse, na kar je danes Poljska ponosna, delo in uspeh preteklega tisočletja, v katerem je vernost Poljakov in njihova trdna zvestoba rimsko-katoliški Cerkvi pridrila v vsa področja človeškega udejstvovanja. Tako je nastala katoliška tradicija poljskega naroda.

To je bila razjasnitev, ki je v veliki meri pripomogla, da sem lahko v AMK 1981 opisal zgodovinsko ozadje vernosti Slovencev od prihoda Slovencev v sedanjo domovino do danes. Pred tem opisom sem pa v "Uvodu" pojasnil, zakaj moramo iti skozi zgodovino naših prednikov, da spoznamo "dragocene slovenske tradicije". Lahko rečem, da je ta koledar sad romanj k Mariji Pomagaj v Lemont in za letnih Baragovih dni.

V koledarju je tudi opis "Zgodovinskega ozadja slovensko-ameriške katoliške dediščine". Središčna misel celotnega koledarja pa je Baraga in način njegovega dušnopastirskega dela in misijonarjenja. Da oboje razumemo, moramo poznati janzenizem na Slovenskem in pa Baragovo delovanje v Smartnem pri Kranju in v Metliki. Tudi to je opisano v koledarju.

Romarji v Lemont so pripomogli k vsebini tega koledarja. Prislunhli sem njihovi tihim in glasnim željam. V zvezi z Barago se tolikokrat omenja janzenizem. Le malo jih je poznalo to zablodo, ki je bila na Slovenskem zelo utrjena. Zeleli so vedeti nekaj o janzenizmu, zato sem ga opisal; predvsem sem pokazal, v čem se je pokazal v dušnem pastirstvu.

Baragovo duhovnost sem skušal opisati v opombah k njegovi razlagi "očenaša".

Da je ta koledar sad romanj, najbolj zgornjo potrjuje prispevek trinajstletne Marije Povšič iz Bowling Green, Ohio: "Friderik Baraga v zgodovini". Leta 1977 se je udeležila Baragovega dne v Lemontu, kar je veliko pripomoglo k temu spisu.

V "Uvodu" je tudi na kratko pojasnjeno, da so ljudje versko brezbržni, ker niso ukoreninjeni v "tradicije". Ne poznajo preteklosti svojih prednikov, podcenjujejo, kar je bilo narejeno in ustvarjeno v preteklosti ali pa celo zanikujejo in odklanjajo preteklost.

K temu je dodano še nekaj spisov, ki dopolnjujejo glavno vsebino koledarja. Misijonar Piče, ki smo ga letos spoznavali v vseh številkah Ave Maria, je bil izredno delaven v svojih misijonih. Erik Kováčič je oskrbel slovenski

Maks Simončič:

Kdo bil si, človek božji?

(Iz zbirke 1941-45)

Z vetrom so bori jokali,
iskali so večerajšnji dan;
popotnik tu hodil je reven,
v ločju leži zakopan.

Odjeknili strelji so v noči,
kravato odseva nebo;
nihče se ne zmeni za tuja,
le dež orosil je zemljo.

Obлак se razpel čez modrino,
obzorje kot vedno blesti;
za greh, ki ga noč je storila,
ga črna je zemlja pokrila ...

prevod njegovega prvega pisma Leopoldinski družbi. Poleg tega je prispeval spis "Slovenska imena na zemljevidu Amerike".

Baragov zgled je zbudil zanimanje za misijone med Indijanci. Ludvik Ceglar je opisal življenje in delo misijonarja v južnem Čilu p. Maksimilijana Senica.

Upam, da bodo naročniki Ave Maria večkrat segli po tem koledarju v pojasnilo preteklo zgodovine slovenskega naroda. V njem je na kratko podan pregled najvažnejših dogodkov, ki so vplivali na vernost naših prednikov. Okoliščine in pogoji, v katerih so živeli skozi stoletja, osvetljuje razlog, da imenujemo slovenske tradicije dragocene.

P. Fortunat

Družabni večer in Slovenski domobran!

CLEVELAND, O. — V soboto, 18. oktobra, na večerne ure, bo priredil Tabor DSPB Cleveland, svoj jesenski "Družabni večer" v Slovenskem domu na Holmes Ave. v Collinwoodu. Vstopnice za ta družabni večer se dobijo pri vseh članih organizacije.

Kot bivši slovenski domobranec, sem močno povezan s to organizacijo. V njej najdem resničnega duha borbeno utrjenega slovenskega domobranca. Njih politično-ideološki boj je boj proti komunistični zločinski in diktatorski posili slovenskega naroda.

Ne smemo pa gledati le na idejno delo, katerega nekateri člani te organizacije že vršijo skoraj 40 let Ozmro se in pogledjmo tudi na dobrodelno delo, ki ga vrši ta organizacija. Nimam točnih podatkov, toda nisem daleč od pravih števil, ko izrekam, da je ta, po številu članov mala organizacija, že podarila podporo v skupnem znesku več kot \$100.000 invalidom in pomoči potrebnim osebam, ki so ali so bili povezani s slovenskim domobranstvom.

Nikdar nisem preveč popraševal, kako je nastala ta organizacija, ali kako so se sestali ti bivši člani slovenskega domobranstva. Pritegnil go te organizacije me je njih neomajni boj proti komunizmu in njih globoko čustvo, kako pomagati pomoči potrebnim.

Neizdržno prijateljstvo do slovenskega domobranstva me navdušuje, da vas vse, slovenske rojake, lepo vabim k udeležbi tega družabnega večera! S tem bomo pokazali, da tudi mi nismo pozabili borca-domobranca. Naj bo to večer, ko bo slovenski domobranec prebil prijetne ure v veselju svojih prijateljev.

K zatonu teh par vrstic, zadoni moj glas: Živi naj svobodni slovenski narod!

Veteran slovenskega domobranstva

B. iz B.

Opat dr. Bernard Slovša — dvorni svetnik

SAN FRANCISCO, Kal. — Iz avstrijskega časopisa v Innsbrucku posnemamo tele zanimivo novico:

Avstrijski zvezni predsednik je podelil poklicni naslov dvornega svetovalca opatu cistercijskega samostana v Stamsu pri Innsbrucku. Opat tega samostana je Slovenec, dr. Bernard Slovša. Dekret mu je izročil tirolski glavar na proslavi 9. sept. 1980.

Ob tej priliki je glavar orisal življenjsko pot tega slovenskega prelata: Lojze Slovša je bil rojen 1. 1919 kot najmlajši sin številne kmečke družine v Sloveniji. Po gimnaziji v Ljubljani je vstopil v cistercijski red in nato študiral bogoslovje v Ljubljani, Padovi, Innsbrucku in Salzburgu.

Od leta 1949 deluje na gimnaziji v Stamsu. Najprej je bil prefekt. Leta 1960 je postal direktor gimnazije Meinhardinum in tudi ravnatelj gimnazije Bernardinum. Leta 1967 je pa postal še ravnatelj "Tirolske smučarske gimnazije". Leta 1970 je postal upravitelj stamske opatiije. Isto leto ga je pa samostan izvolil za opata. To je bilo res častno priznanje za odlične zasluge tega redovnika.

S podelitvijo poklicnega naslova dvorni svetnik je sedaj tudi avstrijska državna oblast dala priznanje temu odličnemu duhovniku in profesorju za njegovo delovanje na verskem, šolskem, kulturnem in športnem področju. Kot stamski opat je prelat Bernard odgovoren za eno najbolj častljivih ustanov na Tirolskem in za eno najbolj bleščočih žarišč avstrijske kulture in zgodovine.

Pater Bernard se je s krepko roko lotil obnove samostana in cerkve; samostan je izgradil v meditacijski center, odprl muzej s pomembnimi umetniškimi zakladi in prikladal v življenje stamske poltelne koncerte.

Kot ravnatelj Meinhardinuma priljubljeni prelat omogoča mladini dostop do višje izobrazbe. Kot ravnatelj realne gimnazije za smučarje skrbi za duhovno dobrobit alpske in nordijske smučarske mladine na tej gimnaziji, ki je popolnoma nove vrste.

Prelat Slovša se je zahvalil za imenovanje in rekel, da je vesel, da so na Tirolskem zadovoljni z njim. Odljubil je, da se bo zavezal za skorajšnje izboljšanje tudi zunanosti samostana Stams.

Tako avstrijski časopis. Mnogo bralcev Ameriške Domovine dr. Bernarda Slovša pozna. Večina izmed nas se ga spominja kot Lojzeta Slovša iz Dijaškega doma in Slomškovega zavoda v Ljubljani; drugi se ga spominjajo iz Vetrinje. Potem je pa za večino nas za več let "izginil". No, veseli smo, da zopet slišimo o njem!

Vsi občudujemo, kaj je Lojze s svojo voljo dosegel. Ko je bil v nižji gimnaziji, so mu profesorji in predstojniki rekli: Iz tebe ne bo nikoli nič, pojdi domov krave past. Lojze pa je vztrajal, se zagril in študiral privatno. S svojo silno voljo je uspel.

Maja 1945 si je iz Vetrinje zopet rešil le golo življenje. Tudi potem v Stamsu, ko je že imel doktorat, ni začel kot prefekt, kot pravi tirolski glavar, temveč kot "ekonom", kar pomeni, da je imel opravka tudi s kravami in prašiči! Ampak Lojze je to smatral le zopet za začetek, za "challenge", kot pravijo Amerikanci.

Njegova volja in trdo delo

sta mu dosegla opatski ornat in druge časti. Vsega tega smo veseli tudi mi. In vemo, da mora pater Bernard ob vseh časteh gotovo imeti posebno razumevanje za tiste mlade ljudi, ki se borijo z največjimi težavami tako, kot se je sam nekoč.

Lojze Gregorin

"Čarovnik z Rudnika" na obisku v Clevelandu

C. g. Mirko Zerjav

CLEVELAND, O. — Pretekli teden je prišel v naše mesto k svojim sorodnikom na obisk salezijanski duhovnik Mirko Zerjav, ki ga v Sloveniji poznajo tudi pod imenom "Čarovnik z Rudnika", kjer je župnik na Rudniku pri Ljubljani.

Iz starega kraja je priletel g. Zerjav, da opravi v nedeljo, 19. oktobra, pri Sv. Vidu ob pol enajstih dopoldne sv. mašo za g. Ignacija Zupančiča in njegovo ženo Marijo, ki bosta praznovala ta dan svojo biserno poroko.

Poleg svoje skrbi za verske in duhovne potrebe svojih farnovanov se č. g. Mirko Zerjav ukvarja tudi z rokožitstvom, iluzionizmom, telepatijo in še z vrsto stvarmi, ki sodijo v parapsihologijo. Na videz kaj enostaven in preprost mož pri 60 letih lahko človeka v hipu "začara" in mu vsili svojo voljo.

Pri svojih sorodnikih v Clevelandu bo ostal do 23. oktobra, nato se bo vrnil domov v Slovenijo.

Iz naših vrst

Elk River, Minn. - Spoštovani g. urednik! Pošiljam vam naročnino za A.D., ki mi bo potekala konec tega meseca, \$20 pa sta za sklad lista. Prav lepa hvala za izredno izvrstne članek, ki ste ga objavili iz mojega pisma in angleškega članka tukajšnjega lista o smrti Tita.

Danes sem prejela izdajo Ameriške Domovine, v kateri ste objavili članek o zlati poroki prof. dr. Jegliča in njegove žene Erike. Poznala sem vso družino, ko smo bili v Spittalau. V tem pisemu prilagam čestitke obema!

Časopis je odličan, prihaja pa pogostokrat za zamudo. Letos se je izgubila le ena številka, morda pa bo še prišlo mala na moj naslov. Prav lepe pozdrave vsem pri listu in tudi naročnikom-znancem. Bom še pisala, ko se bodo našle brale kakšne posebne novice.

Ivanka Kraljič

Euclid, O. — Dragi g. urednik! Priloženo pošiljamo članek za \$35 kot naročnino za leto, ostanek pa kot dar v splošni sklad lista. Za vaš trud in odlično urejevanje sprejemite našo iskreno zahvalilo in priznanje. Pod vašim vodstvom je "Domovina" naredila velik korak naprej. Lep pozdrav

(Hvala lepa za prijazen odgovor.)
sede. —Ur.)

Izgubljeni socializem

Poljska kriza je zato tako polna rušilne sile, ker ne gre pri njej le za spore okrog plač, cen, vprašanj porazdelitve, sadov slabega gospodarja, ki ga pogojuje sistem, marveč tudi za znake razpadanja socializma. Kar prihaja tu na dan, to ima svoje korenine v načelni politični krizi. Ta tli po vsej Vzhodni Evropi že lep čas.

35-letnemu vtepanju v glavo in "vzgoji novega človeka" se ni posrečilo, da bi v občani ustvarili vdanost ali celo čustveno soglasje s svetovno-nazorskim sistemom. Nasprotno: istovetenje občanov s tam vzpostavljenim socializmom je v zadnjih letih upadlo in se bliža ničli.

Na celotnem "socialističnem" vladnem Vzhodu o socialističnih pojmih ne razmišljajo več jih ne stavljajo pod vprašaj, jih ne razlagajo na novo, marveč jih le uresničujejo — in to tako preprosto, da si je komaj moč predstavljati. Tako ravnanje je privedlo do tega, da v nobeni državi pod sovjetsko oblastjo marksizem ne očarjuje, je, niti ne vzbuja v ljudeh zanimanja.

Da bi podružbenje proizvajalnih sredstev odpravilo delo, ki je navezano na plačo? Zgodilo se je prav nasprotno, namreč garanje brez sleherne sledi soodločanja ali samoodločanja, pa poleg vsega še ob plačah, ki jih utrjujejo. Da bi prišlo do pravične porazdelitve skupnih koristi? Nikogar ni, ki bi lahko imel zbirkratizirano pomanjkljivo gospodarjenje, združeno s samovoljo, za pravično. Da bi prišlo do demokratskega nadzorstva vseh gospodarskih in družbenih postopkov?

Skotil se je totalitarni sistem obremenitev slehernega posameznika, v sestranske kontrole opazovalcev po hišah in blokih, namestitve funkcionarjev po mestnih četrtih, vodij po okrožjih — te vse obveščajo ovađuhi, ki se slinijo okrog njih in bi radi v službi napredovali.

Nobene evropske dežele ni, ki bi nekdanje socialistične sanje uresničila vsaj v zarodku. Niti niso prebudile v ljudstvu proizvajalnih sil, niti niso dvignile življenjske ravni občanov, da bi bilo to vredno omembe, kaj šele, da bi ustvarile raj svobode, enakosti in pravičnosti.

Prav nasprotno: mnogim ljudem v socializmu gre danes slabše kot pred vojno. To velja za ljudi na kmetijskih področjih, še bolj pa za delovne ljudi v nekoč bogatih industrijskih in trgovskih središčih. Sve tovnazorski sistem, ki ne vodi k uspehu, ampak k nenehnemu mrtvili, delno celo k propadanju, počasi izgublja pri ljudeh sleherni upravičenost.

Tako prehaja ta razvoj v zgodovinsko neslano šalo. Sanje preprostih marksistov-socialistov se spreminjajo v neresnost prav tam, kamor so vodile njihovo upanje: pri običajni preskrbi z dobrinami in pri vedno boljših delovnih razmerah.

Hruščov je oktobra 1961 grmel, da se "kapitalizem v svojih temeljih" tresi, da "oblikovanje novega človeka" napreduje, potem je pa oholo zatrdil: "Do 1980 bo naša dežela v industrijski in kmetijski proizvodnji pustila ZDA daleč za seboj!"

Dejansko gre v socializmu, če ga primerjamo z razvojem zahodnega sveta, ne navzgor, marveč navzdol. Celotno ogromno kmetijske države na evropskem Vzhodu morajo žito uvažati. Tudi njihova tehnolo-

gija gre rakovo pot.

Ljudje to vedo. Pred 20 leti jim je bilo še moč dopovedovati, da je treba hude gospodarske težave pripisati strahotnemu vojnemu uničenju. Od 1970 je to vedno manj mogoče. Ne da bi veljal "Zahod" za "zlatega", a za socializem neugodni obračun se z vsakim letom veča.

Ta socializem nima nobene prihodnosti več. Vsakdo, pa res vsakdo, prav do najvišjih kadrov sekretarjev in generalnih sekretarjev, ve, da bi vsa aparatura oblasti ne preživela štirih tednov, ko bi ne bilo strahu pred organi za notranjo varnost in končno pred tanki "velikega brata". To vedo tudi v Moskvi.

Ker si ne more nihče želeti velikega revolucionarnega izbruha, ker bi ta lahko vodil do strahotnega prelivanja krvi, na koncu pa do tretje (s tem morda zadnje) svetovne vojne — tako je pač stanje — lahko pride do možne izboljšave le korak za korakom prek več svobode, pravičnosti, pa tudi več gospodarske pameti.

Ali bo discipline, ki je za to potrebna, na vseh straneh dovolj, o tem smemo dvomiti. Novi rod stavi jasna vprašanja, stare nespremenljive resnice ga ne prepričajo, dokler ne dokažejo svoje notranje pravičnosti in dejanske uspešnosti.

Tudi če pride na Poljskem spet do "miru", bo ostala kriza socializma sovjetskega kova do konca stoletja polna razkroja.

(Sueddeutsche Zeitung)

Papež na poljskem vojaškem pokopališču na Monte Casino

V okviru 1500-letnice rojstva sv. Benedikta je sv. oče Janez Pavel II. v soboto, 20. septembra, obiskal benediktinsko opatijo na Monte Casino v Italiji. V baziliki je vodil somaševanje z angleškim kardinalom benediktincem Humom, kardinalom Pironiom in štirimi vrhovnimi predstojniki, medtem ko je bilo v cerkveni ladji zbranih 460 benediktinskih, trapistovskih in kapucinskih opatov. Mašo so lahko po zvočnikih spremljali tudi prebivalci 8 km oddaljenega mesteca Casinosa, kamor je sv. oče odšel po obedu.

V Casinu je sv. oče govoril v mestni cerkvi. Pred cerkvi so ga pozdravili bolniki, na škofijskem dvorišču pa mladi.

Med obiskom Monte Casina je sv. oče - tega ni bilo na programu - obiskal pokopališče poljskih vojakov, ki so v drugi svetovni vojski padli v bojih z Nemci, ki so pred prodirajočo zavezniško armado branili močno utrjeno ožino. Sv. oče je položil na grobove poljskih vojakov šopek rdečih in belih vrtnic (barve poljske zastave) in prižgal svečo s svojim grbom.

Sporočilo iz Celovca

Iz Celovca smo dobili sporočilo, da je bil imenovan mgr. dr. Janez Hornboeck, dekan roženske dekanije in župnik v Podgorju ter ravnatelj Družbe sv. Mohorja v Celovcu za uradnega zastopnika pri celovškem škofu in škofijskih uradih.

SLOVENSKO-KANADSKI SVET

vabi na

AKADEMIJO

da skupaj proslavimo "29. OKTOBER",
praznik slovenske svobode.

Akademija bo v nedeljo, 26. oktobra 1980, v dvorani Brezmadežne s čudodelno svetinjo takoj po koncertu Marijinih pesmi (ob 6. uri zvečer).

PROGRAM:

Beseda zgodovine nas bo učila...
Slovenska pesem bo budila narodna čustva in zavednost...
Beseda naših pisateljev in pesnikov nam bo kazala pot...
Melodije bodo vžigale slovensko plemenitost...
Beseda sedanjosti bo dajala up za bodočnost...

Program so pripravili:

"Fantje na vasi"
Pianist g. prof. Jože Osana
G. Blaž Potočnik s pevčki
Slovensko gledališče

Po programu se bo odprl bar, goste pa bomo postregli s prigrizkom. Stroške bomo krili s prostovoljnimi darovi; zanje in za obilno udeležbo se priporoča

Pripravljalni odbor

NAGOVOR SV. OČETA ZA MISIJSKO NEDELJO 1980

Med svojim nedavnim potovanjem po Afriki sem se prepričal, kako nujno je misijonsko delovanje, ki je v bistvu poverilo oznanjati svetu odrešenje v Jezusu Kristusu, ki je umrl in vstal, da bi mogel biti Gospod živih in mrtvih.

Na podlagi te izkušnje želim danes nasloviti svoje sporočilo za Misijonsko nedeljo. Kakšen je danes položaj Cerkve v svetu? Eno je gotovo: da po 2000 letih krščanstva evangelij še daleč ni oznanjen v celoti vsem ljudem. In to iz različnih razlogov, katerih najvažnejši je gotovo pomanjkanje oznanjevalcev evangeljskih delavcev. Sodba, ki jo je v svojem času izrekel sv. Francišek Ksaverij, eden največjih misijonarjev vseh časov: "Premnogi ne postanejo kristjani, ker jih nihče ne pouči", na žalost velja še danes.

Sv. oče nadaljuje v različnih jezikih. "Ljudje ne postanejo kristjani, ker jim nihče ne posreduje Kristusa. Cerkve ne more molčati in se ne meniti za toliko milijonov ljudi, ki še ne poznajo Kristusa, a pripadajo naši človeški družini, da jim ne bi označila evangelija. Nikakor ne. Bog hoče, da bi se zveličali vsi ljudje in prišli do spoznanja resnice. In resnica je Kristus, odrešenik sveta.

Jezusova zapoved učencem: "Pojdite in učite vse narode..." je naslovljena na Cerkve v vseh časih. Beseda misijon opredeljuje življenje Cerkve. Kristus je ustanovil Cerkve, ji izročil poslanstvo, je nenehno spremlja; Cerkve je nosilka Kristusa.

Po misijonskem delovanju

Konferenca za ohranitev arhiva bratskih organizacij v ZDA

Na University of Minnesota Immigration History Research Center v St. Paul, Minn., se bo 20. in 21. novembra 1980 vršila konferenca, na katero so izrecno povabljene etnične organizacije.

Poklicni strokovnjaki za zbiranje in ohranitev arhiva bodo bratskim organizacijam nudili informacije glede stroškov in načina za varno shranjevanje in sistematičnega pregleda organizacijskega arhiva. Po nasvetih, ki jih bodo prejeli na tej konferenci, se bodo predstavniki bratskih organizacij mogli odločiti, ali naj hranejo svoj arhiv v ustanovah, ki zbirajo in hranijo

Cerkve se številne množice po krstu vcepiljo v Kristusa in se začnejo zavedati svojega človeškega dostojanstva, da so ljudje ustvarjeni po božji podobi in sličnosti. Cerkve jih poučuje o resničnem pomenu in namenu njihovega bivanja... Cerkve po svojem misijonskem delovanju nenehno uresničuje božji načrt odrešenja..."

Sv. oče se zahvaljuje misijonarjem za njihovo velikodušno delovanje. Obenem pohvali domače duhovnike iz misijonskih krajev, ki izmenjujejo z misijonarji zaklade svojih lastnih izkušenj in idej s stoletnimi izročili in izkušnjami.

Nato sv. oče prosi, naj molimo za poklice, misijonarje, uboge, zlasti pa tiste, ki žive v skrajni revščini, za nas same, ki smo blagoslovljeni z zemeljskimi dobrinami, da bi znali odpreti roke in srca za potrebe bratov in sester v potrebi. Naša naj bo združena z dragocenim darom lastnega trpljenja v zvezi s Kristusovim trpljenjem v prid vse človeške družine.

Sv. oče prosi še za finančno pomoč, ki je nujno potrebna za življenje Cerkve v misijonih, kjer tolike množice živijo v veliki revščini in pomanjkanju. Svoje darove naj bi darovali Družbi za širjenje vere, ki skrbi za Cerkve v misijonskih deželah.

Mi vsi, ki smo se srečali s Kristusom, naj bi oznanjali Kristusa...

Prav na koncu sv. oče podeli svoj apostolski blagoslov vsem misijonarjem in misijonskim prijateljem, torej nam vsem.

grama "Etničnih bratskih zamisli" - Ethnic Fraternal Projects. Stroške konference pa bo krila ustanova National Endowment for Humanities.

Kdor se želi in more udeležiti te konference, naj za registracijo piše ali pokliče Susan Shreve, Immigration History Research Center, 826 Berry Street, St. Paul, Minn. 55114, tel. (612) 373-5581.

Znanstvene ustanove za zgodovino naseljevanja v ZDA se dobro zavedajo, kako dragocen arhiv hranijo glavne pisarne in tudi krajevna društva narodnostnih bratskih organizacij. Na žalost se mnogo desetletij nikdo ni brigal, da se te vrste arhiv ohranja. Vse etnične bratske organizacije, večina njih že deluje več kot 30 let, so poslovale v svojih narodnostnih jezikih in tudi njih uradna glasila so bila v začetku samo v narodnostnih jezikih posameznih organizacij. Polagoma pa je angleščina izpodrinila narodnostne jezike, pri nekaterih organizacijah popolnoma, večina pa sedaj posluje dvojezično. Nevarnost za uničenje starega arhiva nastane, kadar večina v vodstvu etnične organizacije ne razume več originalnega narodnostnega jezika, zato ne morejo zadostno oceniti vrednosti starih zapiskov v organizaciji. Stari papirji in zapiski ter časopisi so le v napotje.

Konferenca za ohranitev arhiva bratskih organizacij bo skušala rešiti, kar je od dragocenega izvirnega arhiva še ostalo.

Vesti iz Slovenije

SKOPIJE. — Kriminalisti koprške UJV so 8. avgusta zvečer odkrili v zahodnonemškem tovornjaku skoraj pol tone mamil. Voznik Braunwart iz Hochstadta je s svojim tovornjakom prispel na trajektu "Soča" iz Sirije. Ker se mu je zelo mudilo, so carinski delavci obvestili kriminaliste iz Kopra, ki so se takoj napolili na Skopje (mejni prehod s Italijo). Tam so v zračnicah tovornjaka, ki ni bil natovorjen, odkrili tovor mamil, ki predstavlja največji tovrstni uspeh koprskih kriminalistov. Cena zaseženih mamil bi bila na "črnem" tržišču 210 milijonov dinarjev.

PORTOROŽ. — Na letališču v Sečoveljah pri Portorožu je julija že pristalo 40 letal, ki so pripeljala 160 gostov. To je za začetek kar dovolj, saj je portoroško najnovjše "okno v svet" odprto šele mesec dni. Junija so namreč dobili dovoljenje, ki uvršča to novo slovensko letališče v mednarodno kategorijo. Prvi zračni gostje so bili predvsem poslovni ljudje in predstavniki manjših letalskih družb, ki so prišli navezovat stike. Tyrolia Airways iz Innsbrucka pa si je že izbrala Portorož za cilj enega svojih čarterskih poletov. Za to letališče se zanimajo tudi avstrijske in švicarske družbe, med njimi tudi avtomobilski dirkač Niki Lauda, ki bo moral za pristajanje svojih Lerjetov počakati do prihodnjega leta, ko bodo sedanjo 850 m dolgo pristajalno stezo podaljšali za 350 m. Zgradili pa bodo tudi letalski stolp in letališko zgradbo.

BLED. — Tu so se v Osnovni šoli "dr. Josipa Plemlja" zbrali najboljši matematiki iz osnovnih razredov cele Slovenije. Društvu matematikov, fizikov in astronomov Slovenije je po večletnih prizadevanjih uspelo organizirati prvo letno šolo za mlade matematike "Bled '80". Namen te šole pa je, da bi se

mladi ljudje že zgodaj začeli nagibati k tehničnim usmeritvam nadaljnega študija.

BOROVNICA. — V podjetju "Fenolit" na Bregu pri Borovnici se je 20. julija izlilo več ton smole, ki jo uporabljajo za impregnacijo lesa. Smola je bruhnila iz kotla, ker se je med kuhanjem močno dvignila temperatura.

BELJAK. — V Paracelsusovi dvorani beljaškega magistrata so v avgustu odprli razstavo "Ljudska umetnost na Gorenjskem". Razstavo je pripravil Gorenjski muzej v Kranju, sodeloval pa je tudi Muzej na gradu v Skofji Loki. Razstava je prikazala različna kmečka naselja in njihovo arhitekturo na Gorenjskem.

CELJE. — Gradbišče za blagovnico v Novi vasi naj bi se čez leto dni spremenilo v dvonadstropno blagovnico. Merxova blagovnica, ki bo imela skupaj skoraj 6000 kv. metrov prodajne površine, bo stala približno 80 milijonov dinarjev. Poleg nje pa bo še restavracija, banka, cvetličarna in zbiralnica za čistilnico. Gradi jo pa celjski "Ingrad".

GORNJA RADGONA. — V prvi polovici avgusta je silno neurje povzročilo v severni Sloveniji veliko škodo. V Apaški dolini je katastrofalno neurje poškodovalo 20 hiš in gospodarskih poslopij. Pretrgane so bile telefonske zveze. Ljudje so bili tudi celo noč brez električnega toka. Najbolj prizadeti kmetje in občani, ki svojega imetja niso imeli zavarovanega, so dobili ugodne bančne in druge kredite.

Novi grobovi

(Nadaljevanje s 1. strani)

1971 umrlem možu Ludwigu, mati Donne Bokal in pok. Allana, 4-krat stara mati, zaposlena kot knjigovodinja pri P.M.S. Book Bindery do svoje upokojitve. Pogreb bo iz Grdinovega pogrebnega zavoda na Lake Shore Blvd. danes dopoldne, v cerkev sv. Felice ob 10.30, nato na pokopališče Vernih duš.

Irma Jerse

Pretekli torek je umrla Irma Jerse, rojena Kos, žena Williama, sestra Jamesa in Alice Fabiny. Pogreb bo iz Brickmanovega pogrebnega zavoda na 21900 Euclid Ave. v petek, 17. oktobra, v cerkev sv. Križa ob 11. dopoldne, nato na pokopališče Vernih duš. Na mrtvaškem odru bo danes zvečer od 7. do 9. ter jutri popoldne od 2. do 4. in zvečer od 7. do 9.

Mary Snyder

Preteklo nedeljo je na svojem domu na 995 Addison Rd. umrla 62 let stara Mary Snyder, rojena Pristov v Cleve-landu, žena Williama G., sestra Johna, teta in prateta, zaposlena kot tajnica pri Certified Chemical & Equipment Co. skozi 12 let, vse do svoje upokojitve leta 1978. Pogreb bo iz Zeletovega pogrebnega zavoda na 6502 St. Clair Ave. danes dopoldne ob 9.15, v cerkev sv. Vida ob 10, nato na pokopališče Vernih duš.

MALI OGLASI

5-5 DOUBLE
Groewood area. Aluminum sided. Vacant. 2 car garage.

OFF E. 185 ST.
Aluminum sided single. Front porch. Dining room. 2 car garage.

GEORGE KNAUS
REAL ESTATE
481-9300

MALI OGLASI

FOR SALE

Euclid Colonial, north of Blvd. 3 bedrooms, kitchen with eating area and formal dining room. Living room with fireplace and family room with fireplace and wet bar. 2 car garage. Aluminum sided. Beach privileges. On a wooded lot. \$64,900.
Call 951-9913
(113-116)

FOR RENT

5 rooms. 6526 Bonna Ave.
(113-116)

For Rent

Furnished Rooms.
Call 361-4423
(113,116)

PART TIME JOB

OPPORTUNITY (BOYS).
For high school students. Afternoon or evening.
Call 431-0628
(113-116)

Delna Zaposlitev (fantje)

Za učence v high school. Popoldne ali zvečer. Kličite 431-0628.
(113-116)

NAPRODAJ

Stedilnik na plinu in hladilnik. V dobrem stanju. Kličite tel. 431-3674 po 4. uri popoldne.
(113-116)

Med NAPRODAJ!

Dober domač med naprodaj! Pokličite in ga bom pripeljal ali pa pridite osebno. Kličite 531-1549.
(112-115)

For your problem home - roof, porch, steps, paint (exterior, interior) call 681-0683 anytime. Estimates free.
(x)

NAPRODAJ

Lep bungalow s 3 spalnicami, dnevno sobo, jedilnico in kuhinjo. Razdeljen klet in lep, velik vrt. Kličite 486-1451
(111-118)

Upper suite. Redecorated. Heat and light furnished. Superior west of 55th St.
Tel. 361-6612
(112-115)

Furnished Room

Mature sober gentleman. E. 222 St. area. 531-4515.
(111 to 117)

ZA OSKRBO

Gospodinjо ali zakonskega para iščemo za oskrbo dveh majhnih otrok. Poleg plače nudimo lastno sobo, kopalnico in TV. Priporočila potrebna. V Bratenahlu, O. Kličite 761-1424.
(112-115)

UPOKOJENCI - POZOR!

STANOVANJE Z 1 ALI 2 SPALNICAMA

Zakaj ne bi živeli na St. Clair Place - najudobnejša stanovanja z dobrimi sosedi, med njimi več Slovencev. Klimatske naprave in preproge za najemnino, ki je odvisna od vašega dohodka. Kličite nas na:
439-3800
(114-116)

POZNAVSTVO IŠCEM

z vdovo ali samsko (30-50) prijazne zunanosti in dobre ga značaja. Moški pri 50-tih letih, mlajši po izgledu, visok 5' 9". Ponudbe na:
P.O. Box 92 Agincourt
MIS 3B4 Canada
(114-116)

Additions, Remodeling, Dry-walls, Roofing and Kitchens. Call Andrew Kozjek 481-0584
(115-129)

WANTED

Baseball Cards 1958 and older. Some cards \$5.00 each.
943-3051
(115-116)

KANONIK J. J. OMAN:

25 let med clevelandskimi Slovenci

Cas mojega dopusta se je začel nagibati h koncu, misliti sem moral na vrnitev. Tedaj sem se spomnil še ene naloge, ki so mi jo farani pred odhodom naložili. Naročili so mi bili, da moram slovenskega kaplana pripeljati s seboj.

Pri Sv. Lovrencu smo namreč takrat imeli samo enega kaplana, pa še ta je bil Slovak. Toda kako naj dobim slovenskega duhovnika, ko jih je ljubljanski škof sam doma potreboval? Poskusil bom, pa naj velja, kar hoče!

Stirinajst dni pred mojo vrnitvijo v Ameriko so imeli duhovniki šmarske dekanije na Krki pri Stični običajno dekanjsko konferenco. Takratni župnik Verhovec je tudi p. Kazimirja Zakrajška in mene povabil tja in naju naprosil, da bi ondi zbrani duhovščini predavala o ameriških Slovencih in o njihovih verskih razmerah.

Njegovemu prijaznemu povabilu sva se rada odzvala. Moj govor je ljubi Bog precej bogato nagradil. Komaj sem zbranim duhovnikom predložil srčno željo svojih faranov, je že vstal tedanji šentvidski kaplan Father Albin Gnidovec in vpričo vseh tam zbranim duhovnikov izjavil, da je pripravljen iti z menoj v Ameriko. Takoj sva šla oba na delo. Dobiti je bilo treba dovoljenje od škofa in od vlade.

Škof dr. Jeglič se je prav v tistih dneh mudil na svojem posestvu v Gornjem gradu na Stajerskem. Zato sem se takoj drugo jutro v spremstvu svojega prijatelja dr. Fr. Trdana odpeljal v Gornji grad. Škof naju je kar najpriskrnejše sprejel in z vidnim zanimanjem poslušal ameriške novice.

Ameriških rojakov, s katerimi se je bil o priliki evharističnega kongresa v Chicagu sešel, se je še prav dobro spominjal. Končno sem se pa vendarle ojunčil in kar naravnost povedal svojo in svojih faranov željo. Se danes ga vidim, kako se je pokonci vzravnal, nekoliko pomislil in z glavo zmajal, potem pa rekel: "Duhovnika naj Vam dam, toda kakšnega? Slabega

ne marate, dobre pa sam potrebujem."

"Presvetli," sem mu segel v besedo, "duhovnika sem že izbral. Vi samo recite "da" in zadeva bo rešena."

"Katerega gospoda ste pa že izbrali?"

"Gospoda kaplana Albina Gnidovca."

"Ta je pa mlad, dober in delaven gospod. Ker pa imam rad ameriške rojake, Vam ga dam."

Tudi vlada ni delala težav. V enem tednu je Father Gnidovec uredil svoje papirje in vse potrebno za odhod v Ameriko. Odpeljali smo se preko Budimpešte, Dunaja, Nemčije in Belgije na Angleško. V Liverpoolu smo se vkrcali na Berengarijo, ki nas je po petih dneh nemirne vožnje izlozila na kanadska tla.

V Clevelandu smo prispeli v nedeljo popoldne, dne 6. septembra. Na postaji nas je pričakovalo lepo število faranov in drugih prijateljev in znancev; spremili so nas v spremstvu v šentlovrenski Narodni dom, kjer smo morali vsem zbranim na dolgo in široko poročati o svojih vtisih v Sloveniji.

Slovenski duhovniki v Clevelandu in drugod

V Clevelandu se je bilo nabralo že precejšnje število Slovencev, preden so dobili svojega duhovnika. Zahvala za pridobitev slovenskih dušnih pastirjev gre pokojnemu Fatheru Furdeku, Slovaku na češki župniji Lurške Matere božje.

Ta gospod je posredoval, da je prišel iz Ljubljane slovenski semenišnik Vit Hribar, sedanji msgr. Hribar, ki se je v tukajšnjem semenišču pripravil za delo v Gospodovem vinogradu. Kakor hitro je bil Hribar posvečen, je pričel delati za ustanovitev prve slovenske župnije, ki je bila župnija sv. Vida.

Par let za tem, leta 1901, je prišel iz št. Pavla v Minnesoti obiskat clevelandske Slovence Father Kerže. Ta je navdušil 65 slovenskih družin, ki so stanovale na južni strani mesta, za ustanovitev nove slovenske župnije.

(Dalje)

Osrednja slovenska proslava 1500-letnice rojstva sv. Benedikta

Pod vodstvom ljubljanskega nadškofa in metropolita dr. Alojzija Šuštarja je bila nedeljo, 14. septembra, v stiški baziliki na Dolenjskem v Sloveniji osrednja slovenska proslava 1500-letnice rojstva sv. Benedikta, zavetnika Evrope. Praznovanje je trajalo ves dan; mladi so imeli svoj dan to nedeljo popoldne. Popoldne sta bila v Stični tudi ljubljanski pomožni škof dr. Stanislav Lenič in cistercijski opat iz Stamsa na Tirolskem p. dr. Bernard Slovša. Povabilu se je odzvala tudi večja skupina mladih iz Zagreba.

Blizu dva tisoč slovenskih in hrvaških vernikov je hotelo zlasti na ta dan še prav posebej počastiti 1500-letnico rojstva svetnika, ki je s svojimi redovniki najbolj vplival na duhovno podobo Evrope. Velika stiška bazilika je bila malone nabita, pa bi bilo še več romarjev, da ni veljala ta dan zapora za avtomobile s parnimi registrskimi tablicami. Somaševanje je vodil ljubljanski nadškof in metropolit dr. Šušter; ob njem pa je bilo še 25 duhovnikov, med njimi ljubljanski pomožni

škof dr. Lenič, domači opat dr. Nadrah, arhidiakon za Dolenjsko msgr. Anton Smerkolj in dekan tega področja Bohinc. Na koro so peli združeni pevski zbori trebanjske dekanije.

Nadškof je v nagovoru razlagal Jezusove besede, da smo njegovi učenci sol in luč sveta. Sv. Benedikt je bil ljudem svojega časa luč in sol. Pravilno je ovrednostil naše razmerje do Boga, do sočloveka in do stvarnih dobrin.

Med homilijo je nadškof posebej pozdravil skupino mladih iz Zagreba. Poudaril je Benediktovo univerzalnost, ki jo moramo na svoj način uveljavljati tudi v našem času. Ostati moramo zvesti svojemu slovenskemu in hrvaškemu narodu, obenem pa graditi mostova drug k drugemu in ustvarjati duhovno skupnost božjih otrok.

V nedeljo, 26. oktobra 1980, pa bodo mladi iz vse Jugoslavije proslavili 1500-letnico rojstva sv. Benedikta v Zagrebu, na katero je povabljen tudi slovenska mladina, naj se te bratske slovesnosti v Zagrebu udeleži v kar se da velikem številu.

Dnevnik nerojenega deteta

5. oktober

Danes se je začelo moje življenje. Moji starši še tega ne vedo. Majhna sem kakor jabolčno seme — vendar sem JAZ. Vem tudi, da sem deklica. Imela bom svetle lase in moje oči bodo plave. Vse je že sedaj določeno, tudi to, da bom rada imela rože.

19. oktober

Nekateri mislijo, da še nisem resnično bitje, živi še samo moja mamica. Toda jaz sem že resnično človeško bitje v polnem pomenu besede in sicer prav tako, kakor je drobtinica kruha zares kruh. Moja mamica živi in JAZ sem tudi že živa!

25. oktobra

Danes je začelo moje srce utripati z lastno močjo. Od sedaj naprej bo moje srce utripalo vse moje življenje in se nikoli ne bo ustavilo za počitek. Seveda, po mnogih letih bo tudi moje srce postajalo utrujeno in ko se bo ustavilo, bom umrla.

2. november

Dan za dnevom postajam večja. Roke in noge se že oblikujejo. Toda morala bom še dolgo rasti, predno me bodo moje majhne nožice mogle nositi, da se zatečem v naročje moje ljube mame; trajalo bo še nekaj časa, predno bodo moje majhne ročice mogle same trgati rožice ali objeti mojega očeta.

12. novembra

Majhni prstki na rokah se že oblikujejo. Čudno, kako drobni so! Vendarle bom nekoč z njimi lahko božala materine lase.

20. novembra

Šele danes je zdravnik povedal mamici, da jaz živim tukaj tik pod njenim srcem. Gotovo je zelo vesela! Ali si zares srečna, mamica?

25. novembra

Zelo je verjetno, da se očka in mamica povprašujeta: katero ime naj mi izberejo. Toda oni še ne vedo, da sem

deklica. Jaz bi rada, da bi me klicali Katica. Sedaj sem že precej zrastle.

10. decembra

Lasje so mi že zrastle. Vsak lasček je gladek, svetel in nežen. Kakšne lase pa ima moja mamica?

13. decembra

Sedaj že začujem malo videti. Tema me obdaja. Ko bom prišla na svet, bom že zaznala dnevno svetlobo. Toda najbolj želim videti mamico. Kalo izgledaš, mamica moja?

24. decembra

Premišljuje: Ali čuti mamica utrip mojega srca? Nekateri otroci pridejo na svet bolečni, toda moje srce je močno in zdravo in utripa enakomerno. Mamica, imela boš majhno toda zdravo hčer-

kico!

25. decembra

Konec dnevnika, nič ni več zapisano. MAMICA JE UMORILA SVOJE DETE!

Father Leonard Bogolin, OFM

Če še niste naročnik Ameriške Domovine, postanite še danes!

- Potovanja skupinska in
- Nakup ali najetje avtov
- Vselitev sorodnikov
- Dobljanje sorodnikov iz obisk
- Denarne nakaznice
- Notarski posli in prevodi
- Davčne prijave

M. A. Travel Service

6516 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio 44103
Phone 431-3500

MAPLE HEIGHTS POULTRY & CATERING

17330 Broadway

Maple Heights

Naznaniamo, da bomo odslej nudili kompletno postrežbo (catering service) za svatbe, bankete, obletnice in druge družabne prireditve. Za prvovrstno postrežbo prevzamemo popolno odgovornost. Na razpoloževseh vrst perutina.

Se priporočamo:

ANDY HOCEVAR in SINOV

Tel.: v trgovini MO 3-7733 — na domu MO 2-2912

Za zanesljivost in stvarnost cen pri "kupovanju" ali prodaji Vašega rabljenega avtomobila se Vam priporoča slovenski rojak Frank Tominc lastnik

CITY MOTORS

5413 St. Clair Ave.

tel. 881-2388

MULLALLY POGREBNI ZAVOD

Nahaja se med Memorial Shoreway in Lake Shore Blvd.
365 E. 156th St. KE 1-9411

- ★ Vse predpriprave v naši posebni privatni sobi.
- ★ Vera, narodnost in privatni običaji upoštevani.
- ★ Parkirni prostor. Zračevalni sistem.

24 črna ambulančna posluga in aparat za vdihavanje kisika.

NEW ENLARGED & REVISED EDITION!

SLOVENIAN INTERNATIONAL COOKBOOK

WOMEN'S GLORY - THE KITCHEN

To order, send \$6.00 including postage per copy to:

Slovenian Women's Union

431 N. Chicago Street — Joliet, Ill. 60432

GRDINOVA POGREBNA ZAVODA

1053 East 62 St.

431-2088

17010 Lake Shore Blvd.

531-6300

GRDINOVA TRGOVINA S POHIŠTVOM

15301 Waterloo Road

531-1235

ČE SE SELITE

Izpolnite ta odrezek in ga nam takoj pošljite. Ni potrebno da nam pišete pismo. Naslove menjamo dvakrat tedensko. Navedba starega naslova je nujna

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave.

Cleveland, Ohio 44103

Moj novi naslov:

MOJE IME:

Moj stari naslov:

PROSIMO, PIŠITE RAZLOŽNO

NABIRALCE OGLASOV IŠČEMO!

TISKARNA AMERIŠKA DOMOVINA NUJNO

IŠČE NABIRALCE OGLASOV.

ODLIČNI ZASLUŽKI MOŽNI.

KLIČITE 431-0628

LET YOUR LIFE INSURANCE WORK FOR YOU

American Mutual has a new concept which combines your life insurance with an exciting new benefit program. This program includes low interest certificate loans, low interest mortgage loans, scholarships, social activities, and recreational facilities provided by one of the largest Slovenian Fraternal Associations in Ohio. For further information, just complete and mail the below coupon.

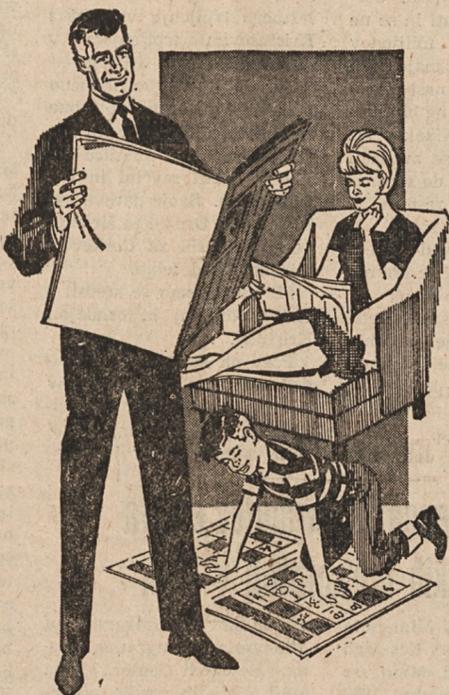
To: American Mutual Life Assoc.
6401 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio 44103

My date of birth is

Name

Street

City State Zip

"Poglej, tukaj v Ameriški Domovini je zopet oglaševanih nekaj prav poceni predmetov!"

"Tako priliko je treba izrabiti, da se prihrani nekaj dolarjev.

"Pomni, draga ženica, vsak cent se pozna, ki ga moreva prihraniti.

"Zato vsak dan pregledjva Ameriško Domovino, ne samo novice in drugo berilo, ampak tudi oglase. Trгоvec, ki oglašuje v Ameriški Domovini, je zanesljiv in pri njem kupujva."